U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **H. L. A. A.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 9. 2021, č. j. 42 Az 1/2021 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele ze dne 1. 2. 2021, č. j. OAM-24/ZA-ZA04-K11-PD3-2014; tímto rozhodnutím stěžovatel rozhodl podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), tak, že žalobci doplňkovou ochranu neprodloužil.

[2] Žalobce přicestoval do České republiky v roce 2014 na základě víza s platností od 15. 1. 2014 do 29. 1. 2014. Dne 23. 1. 2014 podal žádost o mezinárodní ochranu, ke které uvedl, že jel do České republiky původně za účelem návštěvy bratra. Plánoval vrátit se zpět do I. (do B.) a dokončit tam studium (dle svých slov se učil na svářeče), ale před odjezdem obdržel výhružku od milice Asa'ib Ahl al-Haq, která je podporovaná Íránem (tuto výhružku předložil správnímu orgánu). Žalobce vyznává sunnitský islám a ve čtvrti v B., kde žil, jsou nyní šíité (i zmiňovaná milice je šíitská), nemůže se proto do I. vrátit. Na základě této výpovědi stěžovatel rozhodnutím ze dne 28. 5. 2014, č. j. OAM-24/ZA-ZA04-K03-2014, udělil žalobci doplňkovou ochranu na dobu 24 měsíců, a to z důvodu hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť v zemi původu žalobci hrozilo vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí.

[3] Dne 30. 5. 2016 požádal žalobce o prodloužení doplňkové ochrany. Rozhodnutím ze dne 27. 6. 2016, č. j. OAM-24/ZA-ZA04-P05-PD1-2014, stěžovatel žalobci doplňkovou

ochranu prodloužil o 24 měsíců, aniž by provedl pohovor (ten shledal stěžovatel nadbytečným), neboť důvody udělení doplňkové ochrany nadále trvaly – v I. nedošlo k žádné podstatné změně, pokud jde o bezpečnostní situaci s ohledem na potíže uváděné žalobcem.

[4] Dne 12. 7. 2018 požádal žalobce o další prodloužení doplňkové ochrany. Stěžovatel provedl s žalobcem pohovor, při kterém žalobce uvedl stejné důvody obav z návratu do I., jako při svém příjezdu do České republiky. Zopakoval, že zhoršená bezpečnostní situace je v podstatě v celém I. Konflikt mezi šíity a sunnity je dlouhodobý problém. Zdůraznil, že mu bylo vyhrožováno náboženskou (šíitskou) militantní sektou Asa'ib Ahl al-Haq. Stěžovatel následně rozhodnutím ze dne 3. 9. 2018, č. j. OAM-24/ZA-ZA04-K02-PD2-2014, opět žalobci doplňkovou ochranu prodloužil na dobu dalších 24 měsíců, přičemž uvedl, že nemůže v případě návratu žalobce do I. vyloučit závažné problémy, kterým by mohl čelit. I přes zlepšení bezpečností situace v I. v důsledku poražení samozvaného I. s. (IS) v roce 2017 nebylo totiž možné – pro křehkost nově dosažených změn – situaci označit za dlouhodobě stabilní s nezbytnou garancí základních lidských práv a svobod.

[5] Dne 24. 8. 2020 žalobce znovu požádal o prodloužení doplňkové ochrany, k žádosti zopakoval dříve uváděné potíže spojené se špatnou bezpečnostní situací v I. způsobenou jednak působením bojovníků IS a jednak působením různých radikálních milicí. Rozhodnutím ze dne 1. 2. 2021, č. j. OAM-24/ZA-ZA04-K11-PD3-2014, stěžovatel žalobci doplňkovou ochranu neprodloužil. Stěžovatel v rozhodnutí uvedl, že „*došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v zemi státní příslušnosti výše jmenovaného ve vztahu k jím prezentovaným potížím, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí*“. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, ve které rozporoval, že by bezpečnostní situace v I. i přes oficiální porážku IS naznala podstatných a zejm. trvalých změn. Tamější situace je naopak stále velmi nestabilní, k čemuž odkázal na řadu zpráv nejrůznějších mezinárodních organizací. Zdůraznil, že od roku 2019 v I. znovu narůstá počet případů útoků IS a dochází k masivním protestům, zejm. právě v B.

[6] Krajský soud kasační stížností napadeným rozsudkem žalobě vyhověl, rozhodnutí stěžovatele podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku krajský soud zdůraznil potřebu obstarání relevantních, důvěryhodných, vyvážených, aktuálních a transparentních informací o zemi původu žadatele; této povinnosti však stěžovatel v nyní posuzované věci dle krajského soudu nedostál. Stěžovatel sice založil do spisu informace o zemi původu žalobce, tyto podklady však obsahují informace o tom, že v I. dochází k opětovnému nárůstu nepokojů a protivládních protestů, podrobnosti však tyto podklady již neuvádějí. Jestliže tedy stěžovatel uzavřel, že žalobci v zemi původu nebezpečí vážné újmy nehrozí, neboť probíhající konflikt již nedosahuje patřičné intenzity, nemá tento závěr dostatečnou oporu ve spise (není podložen relevantními zprávami a podklady).

[7] Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a uvedl, že závěr o podstatných a trvalých změnách ohledně bezpečností situace v I. je v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodněn a má oporu ve spise. Stěžovatel zdůraznil, že zprávy o zemi původu žalobce byly vypracovány převážně v roce 2020, přičemž o (ne)prodloužení doplňkové ochrany stěžovatel rozhodoval dne 1. 2. 2021. Obecné informace o tom, že v I. probíhají protivládní protesty a že došlo k zabití

íránského generála Solejmáního, nesvědčí o probíhajícím totálním konfliktu, ani o konfliktu méně závažném. Žalobce nebude po návratu do I. podle názoru stěžovatele ohrožen podstatně více, než jakýkoli jiný civilista. Závěrem odkázal na několik rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ze kterých dovozoval, že situaci v I. je možné hodnotit jako obecně dobrou.

[8] Žalobce se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Kritérium přijatelnosti se přitom uplatní i v případech, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, č. 1143/2007 Sb. NSS).

[10] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku obstarání dostatečných a relevantních podkladů obsahujících informace o zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu § 23c písm. c) zákona o azylu. Tato otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodu ad 1) až 4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu. Naopak, krajský soud posoudil případ žalobce zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[12] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Krajský soud v napadeném rozsudku vysvětlil, z jakých důvodů považoval ve spise založené podklady za nedostatečné – z těchto podkladů vyplývají informace o opětovném nárůstu konfliktů v I., ke kterým

však stěžovatel žádné další informace nezískal, ani se s těmito informacemi náležitě nevypořádal. Dle krajského soudu však bylo na stěžovateli, aby nashromážděnými podklady potvrdil či vyvrátil, zda na území I. probíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (viz bod 21 napadeného rozsudku). Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že nepřezkoumatelnost nelze vnímat jako nenaplnění subjektivní představy účastníka řízení o tom, jak má krajský soud o podané žalobě rozhodnout. Jde o objektivní překážku, která zdejšímu soudu brání napadené soudní rozhodnutí přezkoumat. Takovou vadu Nejvyšší správní soud v rozsudku krajského soudu neshledal.

[14] Pokud jde o námitku stěžovatele týkající se nashromážděných podkladů, k tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu, podle které musí být tyto podklady dostatečně aktuální, důvěryhodné, objektivní a zejména přesné (adresné) ve vztahu k žalobcem uváděnému azylovému příběhu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 - 87). Nepostačuje proto, pokud správní orgán obstará obecné informace o zemi původu obsahující všeobecný popis stavu lidských práv či konstatující demokratické smýšlení vlády v žadatelově vlasti, aniž by zohlednil jím uváděné konkrétní skutečnosti – právě na skutečnosti uváděné žadatelem musí informace o zemi původu reagovat, aby tak tyto informace mohly hrozbu tvrzené újmy vyvrátit, či potvrdit. Důkazní břemeno ohledně obstarání těchto podkladů stíhá žalovaného (stěžovatele).

[15] Judikatura správních soudů také zdůrazňuje, že aktuálnost obstaraných zpráv o zemi původu je nutno hodnotit ve vztahu ke změnám okolností v této zemi. Dojde-li totiž k určitým (pro posouzení daného azylového příběhu relevantním) změnám, je za nedostatečně aktuální nutno považovat i takovou zprávu, která sice byla vypracována s velmi malým časovým předstihem od doby rozhodování žalovaného správního orgánu, avšak nezohledňuje tuto pro danou věc zásadní změnu. Určující tak z povahy věci není a (nemůže být) okamžik, kdy byla zpráva vypracována. V konkrétním případě může být za aktuální považována zpráva stará i několik let (nedošlo-li ke zmiňovaným změnám okolností v dané zemi), v případě států, ve kterých dochází k překotným změnám situace, či států s nestabilní bezpečnostní situací je však nutno trvat na dodržování přísnějších požadavků ohledně aktuálnosti obstarávaných zpráv (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019 - 74, či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS). Vyplývají-li pak z doložených zpráv indicie nasvědčující tomu, že bezpečnostní situace v zemi původu žadatele není dobrá, aniž by však tyto zprávy obsahovaly podrobnější informace o případných konfliktech v dané zemi, je povinností žalovaného (stěžovatele) tyto skutečnosti potvrdit, či vyvrátit dalšími, podrobnějšími (přesnějšími) zprávami, na základě kterých bude možné konkrétní azylový příběh žadatele kvalifikovaně posoudit.

[16] Krajský soud v nyní projednávané věci shora citovanou judikaturu plně respektoval a uzavřel, že zprávy o zemi původu žalobce nasvědčují možným konfliktům. S tímto závěrem Nejvyšší správní soud zcela souhlasí a dodává, že ve spise založené zprávy sice potvrzují oficiální porážku IS v I. v roce 2017, rozhodně však neobsahují informace o tom, že by v I. došlo „*k takovým zásadním a trvalým změnám situace, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí*“, jak uvedl stěžovatel v žalobou napadeném rozhodnutí.

[17] Naopak, téměř všechny stěžovatelem obstarané zprávy [jde o následující dokumenty: informace OAMP ze dne 18. 3. 2019 – situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty; informace OAMP ze dne 2. 6. 2020 – bezpečnostní a politická situace v zemi; informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 21. 7. 2020; zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 o dodržování lidských práv za rok 2019; zpráva Mezinárodní organizace pro migraci, 2018; zpráva Rakouského centra pro výzkum a dokumentaci o zemích původu a azylu (ACCORD), duben 2020 – šíitské milice v I. a informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 3. 2020; zprávy z dalších zpravodajských zdrojů, jakými jsou např. organizace Freedom House, Amnesty International, Human Rights Watch apod., z nichž stěžovatel v jiných případech vychází, nyní s podivem nevyužil] obsahují informace o tom, že i přes oficiální porážku IS je situace v I. značně nestabilní, bojovníci IS i nadále podnikají v zemi útoky proti vládním bezpečnostním složkám, provládním milicím či civilistům. V celém I., vč. B., působí mnoho samozvaných vojenských jednotek (milicí), které fakticky ovládají téměř celé území I. Tyto milice jsou přitom velmi radikální, nachází se mezi nimi také žalobcem zmiňovaná šíitská milice Asa'ib Ahl al-Haq, která je proíránsky orientovaná a je jednou z dominantních. Přestože nejde o subjekty řízené přímo státem, těší se významnému politickému postavení, státní orgány se proti šíitským milicím neodvažují zasáhnout, jak potvrzují sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR, založená ve spise. Citované zprávy potvrzují také to, že od druhé poloviny roku 2019 narůstá v I. počet protivládních protestů, přičemž I. se „*stále častěji stává dějištěm konfrontací mezi Spojenými státy a Íránem. Napětí vyvrcholilo v lednu 2020, kdy při americkém raketovém útoku nedaleko Bagdádu zemřel vlivný íránský generál Kásem Solejmání*“; srov. informace OAMP ze dne 2. 6. 2020 – bezpečnostní a politická situace v zemi.

[18] Tyto skutečnosti nelze s ohledem na dramatický vývoj, kterým irácká společnost v posledních letech prochází, překlenout pouhým konstatováním, že bojovníci samozvaného I. státu byli oficiálně v roce 2017 poraženi. Tento závěr totiž nezohledňuje další vývoj situace v I. Chtěl-li stěžovatel uzavřít, že v I. skutečně došlo k podstatným a trvalým změnám celkové bezpečnostní situace, musí mít tento závěr ve zprávách o zemi původu skutečnou oporu. Tak tomu však v nyní projednávaném případě nebylo, jak zcela správně uzavřel krajský soud. Stěžovatelem obstarané zprávy o situaci v I. svědčí spíše o tom, že žalobci měla být doplňková ochrana prodloužena.

[19] Žalobce v žádosti o prodloužení doplňkové ochrany poukazoval na to, že v jeho případě je hrozba vážné újmy vůči němu individualizovaná (pochází z B., kde stále dochází dle založených zpráv k nejrůznějším konfliktům, přičemž obdržel výhrůžku smrtí od šíitské radikální milice Asa'ib Ahl al-Haq, kterou správnímu orgánu předložil). Bylo proto na stěžovateli, aby obstaral takové poklady, které budou vyvracet anebo potvrzovat tvrzení žalobce o hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a čl. 15 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (tzv. kvalifikační směrnice).

[20] A pokud jde o stěžovatelem uváděné odkazy na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci jiných žadatelů o mezinárodní ochranu pocházejících z I., k tomu Nejvyšší

správní soud pouze pro úplnost dodává, že byť v řadě svých předchozích rozhodnutí poukázal na relativně zlepšující se situaci v souvislosti s porážkou IS, zdůrazňoval také to, že i nadále jsou poměry v I. složité a nestabilní, byť je nehodnotil jako tzv. totální konflikt. Nejnovější judikatura již odráží opětovné zhoršení bezpečnostní situace v I. a upozorňuje na potřebu vycházet z co možná nejaktuálnějších zdrojů (v podrobnostech srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2021, č. j. 6 Azs 390/2020 – 25, ze dne 18. 3. 2021, č. j. 9 Azs 304/2020 – 30, ze dne 12. 5. 2021, č. j. 6 Azs 236/2019 – 73, ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 202/2021 – 33, ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 203/2021 – 41, či ze dne 9. 2. 2022, č. j. 5 Azs 66/2021 - 32).

[21] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Ten se svým postupem neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[22] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Žalobci však v průběhu řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, proto mu soud náhradu nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 7. dubna 2022

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu